

**Yttrande
Rektor
18-09-19**

**RF 2018:29
Dnr 18/359**

Utbildnings- och
forskningsavdelningen
Peder Hofmann

Yttrande över Konstnär – oavsett villkor? (SOU 2018:23)

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH) har erbjudits möjlighet att svara på betänkandet Konstnär – oavsett villkor? (SOU 2018:23).

Inledning

KMH är Sveriges enda fristående musikhögskola. Utgångspunkt för KMH:s yttrande tas i våra examensrätter för konstnärliga utbildningar inom huvudområdet musik.

Generell kommentar till betänkandet

KMH ställer sig generellt positiv till betänkandet samt till flera av bedömningarna och förslagen. KMH anser att betänkandet i sin helhet på ett bra sätt beskriver konstens och konstnärens roll i samhället samt sakligt problematiserar kring konstnärsbegreppet i sig.

KMH:s kommentarer utgår från förutsättningen i KMH:s huvudsakliga uppdrag: att utbilda, forska och samverka inom huvudområdet musik och musikpedagogik.

Den kanske viktigaste ansatsen i betänkandet, som har direkt bäring på KMH:s verksamhet, är de delar där problematiken med breddad rekrytering berörs, samt hur samhällsförändringen på olika sätt påverkar möjligheten till arbete för musikutbildade personer.

KMH befinner sig av naturliga skäl i slutet av en lång utbildningskedja, och som högskola sorterad under Utbildningsdepartementet ser vi fram emot att de delar i betänkandet som handlar om snedrekrytering även ventileras mellan Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet, i syfte att tillsammans kunna hitta möjliga finansieringsvägar för en förändring.

KMH har under läsåret 2018 fått beviljade medel från Vinnova (ESAIM-projektet¹), som i sin förlängning både arbetar för att bidra till konstnärens etablering på kommande arbetsmarknad och med ett jämställdhetsperspektiv. I detta projekt ser vi en stor potential att förändra delar av den konstnärliga utbildningstraditionen på ett positivt sätt.

Särskilda kommentarer till betänkandet

Kapitel 6.9.2

KMH ställer sig positivt till att betänkandet lyfter fram vikten av residens och internationellt utbyte. KMH ser en möjlighet till att kunna vara en aktör som erbjuder residens, t.ex. i samverkan med EMS (Elektronmusikstudion i Stockholm) eller andra aktörer inom kulturlivet. Dessa residens kan ha som uttalat syfte att ytterligare skapa fruktbara gränssnitt mellan KMH som utbildningsinstitution med såväl andra kulturaktörer som en mer diversifierad omvärld.

Ett liknande initiativ kan bidra till breddad rekrytering, ökad tillgänglighet och en möjlighet till närmare samverkan med fler kulturaktörer utöver att gagna studenter inom utbildning eller doktorander.

Kapitel 9.3.1.

KMH välkomnar att betänkandet understryker "att personer som genomgått konstnärliga utbildningar tillför viktiga kompetenser och perspektiv till andra verksamheter i samhället." Detta ligger helt i linje med KMH:s satsningar inom entreprenörskapsfältet och den konstnärliga metoden som en faktor för hållbar utveckling. Dessa tankar genomsyrar det ovan nämnda s.k. ESAIM-projektet; ett projekt på KMH finansierat av Vinnova, som bland annat har till syfte att stärka masterstudenternas möjligheter till möten och arbeten med företag och organisationer inom ramen för sina självständiga arbeten.

Kapitel 9.3.2.

KMH instämmer i de bedömningar som görs i betänkandet vad gäller problematiken med breddad rekrytering och är väl medvetna om den

¹ ESAIM, självständiga arbeten som exjobb. www.kmh.se

socioekonomiska snedrekrytering som finns inom det konstnärliga fältet och kanske inte minst inom musikfältet.

KMH delar utredarens bedömning att lärosätenas arbete inom detta område måste uppbäras av ett långsiktigt synsätt.

KMH förstår tanken i att ge UKÄ i uppdrag att utvärdera berörda universitets och högskolors arbete för att bredda rekryteringen till konstnärlig högskoleutbildning. KMH vill dock understryka att problematiken är mycket komplicerad, och att det är många samhällsåtgärder som bör samverka, om det ska gå att få till en förändring där KMH utgör sista länken i en lång utbildningskedja.

Problematiken finns inom en mängd områden och behöver diskuteras på flera nivåer om det ska gå att få till en förändring.

Kapitel 9.3.3.

KMH ställer sig bakom betänkandets bedömning att Sveriges musik- och kulturskolor innehar en mycket viktig roll i Sveriges musikliv och inte minst för att stödja en förändring av snedrekryteringen.

Kulturskolans roll i t.ex. snedrekrytering till högre musikutbildning kan inte nog understrykas. KMH ser fram emot att arbeta tillsammans med det föreslagna Kulturskolecentret.

KMH vill även här påpeka det orimliga i att KMH som är Sveriges mest framgångsrika musikhögskola, rankad som nummer 11 i världen inom Performing Arts² inte är ett av de lärosäten som ingår i det s.k. Kulturskoleklivet.

Kapitel 9.3.4.

KMH har sedan höstterminen 2016 ett helt nytt campus, som är väl ämnat och förberett för distansutbildning. KMH ser stora möjligheter i att utveckla nya metoder och tekniska lösningar för distansutbildning av olika slag.

Med den potential som KMH har idag i och med sitt nya campus, skulle KMH kunna bli helt ledande i landet inom distansutbildning i musik – ett område som har svårigheter att bryta traditionen av att kunskapsöverföring sker på campus.

Under förutsättning att KMH skulle kunna få projektmedel för att utveckla ny teknik (t.ex. VR-teknik) ser vi stora möjligheter att bana väg för nya

² QS Ranking www.topuniversities.com

undervisningsmodeller inom musikområdet, som också skulle få goda effekter avseende breddad rekrytering.

Kapitel 9.3.6.

KMH delar bedömningen att det behövs fler fristående högskolekurser för att möta behovet och efterfrågan av ett livslångt lärande hos yrkesverksamma konstnärer.

En modell som KMH har tittat närmare på är den som genomförts på The Royal Conservatory The Hague i Holland. Genom särskild central finansiering har lärare sedan 2014 erbjudits möjlighet att komplettera sin utbildning med en master inom sitt område. Detta har visat sig mycket lyckosamt och lönsamt på flera sätt.

De konstnärliga utbildningarna har förändrats mycket under det senaste decenniet och genom att kunna erbjuda en modern masterutbildningen med stort fokus på det självständiga arbetet skapas en god anpassning till de krav och förväntningar som den moderna konstnären möter i yrkeslivet. Det skapar också möjlighet för konstnären att kunna växla upp till att bli handledare för nästa generations musiker, och därmed också stärka basen för forskning inom det konstnärliga området.

KMH menar att genom centrala medel, likt den holländska modellen, skulle en sådan satsning kunna skapa god jordmån för att stärka såväl konstnärernas möjligheter till jobb utanför akademien som inom högskolesektorn.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Cecilia Rydinger Alin, i närvaro av högskoledirektör Peter Liljenstolpe, efter föredragning av avdelningschef Peder Hofmann. Studentrepresentant har haft möjlighet att yttra sig i ärendet.

Cecilia Rydinger Alin

Peder Hofmann

Delges: samtliga akademichefer och avdelningschefer samt personalorganisationer och studentrepresentanter vid Kungl. Musikhögskolan i Stockholm